

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

II. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

4. Ratio fauet. i. Sacramenta sunt instituta vt dent certitudinem remissionis peccatorum, Non *Infallibilem*, vt heretici volunt, Luth. *de Capt. bab. c. de bapt.* Kemn. &c. Nec rament *dubiam*; sed *Moralem*; quoad nos, qui ponere obicem possumus; quoad Sacramentorum autem efficaciam ex opere operato. *Certā* infallibiliter, ob Christi institutionem. Cui rament & in conferentis intentione defectus accidere potest. Quare ea operantur non solum obiectiue representando, sed vere efficiendo.

2. Quia Verbum prædicatorum facit fidem, *Fides enim ex auditu est*: Rom. 10 at Sacramenta prærequirunt, saltem in adultis A&S. *Si credis e toto corde, licet baptizari*. Itaque hæc quid conferunt, quod præuia fides non contulerat reale ac necessarium.

3. Quacunque lingua non intellectā dentur Sacramenta, efficaciter dantur; at verbum non intellectum nil excitat fidem.

Non ergo operantur more concionis, sed modo ex ipsis manante.

Caluinus *Inst.* 4. c. 15. §. 15. Melanch. in *Locis de bapt.* istudi; *Ego te baptizo &c.* Sic exponere coguntur: *Ego testificor tibi remitti peccata*. V. de meum *Luthero-cal. p. 3 q. 13.*

QVÆSTIO III.

An, & quale quid sit Character Sacramentalis?

HÆRESIARCH. IOAN. VVICLEVS, teste Thoma V Valden. *to. 2. de Sacram. c. 109.* dixit: Characterem Sacramentalem nec affirmat Scriptura, nec ratio probat.

CALVINVS in *Antidoto* sess. 7. Cān. 9. Kemnitius & Heshufius &c. Lutherani similiter.

PAPISTA. At Scriptura eum affirmat, in meo *Antichristo p. 3. q. 6.* Et ratio, in meo *Luthero-caluin. par. 3. quæst. 15. & 16.* probat eundem: & asserunt S. Patres hic.

S. Dionysius lib. de *Ecccl. hierar. cap. 2.* *Baptizatum diuina Maiestas in sui consortium admittit, eique lucem suam perinde ac signum aliquod tradit.*

S. Cyril. in *Catechesi 4.* *Sp. Sanctus tempore baptismi animam tuam obsignat.*

Basil. *Orat. 13.* *Quomodo vendicat te Angelus sibi: si non agnouerit signaculum?*

Chrysof. hom. 2. in *Eph. Characterem Sp. Sancti nos insigniuit. Signati sunt & Israeltae*; sed circumcisionis notā, vt peccata: nos autem vt filij, Spiritu Sancto.

Aug. lib. de bapt. c. 1. dicit datum in heretico baptismo characterem, sed iam conuerso, *agnosci potius, quam improbari.*

DE BAPTISMO.

QVÆSTIO IV.

Qua Materia sit & Forma debita Baptismi?

HÆRESIARCH. I. MANICHÆI, teste *Aug. de har. c. 46.* execrabantur aquam: quod corporalia omnia à diabolo procreata dicerent:

2. *Marcionista*, quod à malo principio.

3. *Seleuciani*: quod aquæ baptismus esset Ioannis Christi in *Sp S.* & igne teste *Aug. de har. c. 59.*

4. *Iacobita* ideo ferro candente crucem frontibus inurebant: teste *Luxemburgio in casalo. her.*

5. *Pauliciani* pro aqua substituebant hæc verba: *Ego sum aqua viva.*

Dd 2

Lv-

LUTHERVS in *Symposiaco* c. 17. interrogatus, an, deficiente aqua, possit baptizari in lacte, aut cereuisia? aiebat, Diuino committendum iudicio. Dein: Possit baptizari in omni, quod balneum dici potest.

PAPISTA. Conc. Trid. *sess. 7. can. 2.* definit aquam naturalem; veram, etsi accidentaliter mutatam. Sic Scriptura Ioan. 3. *Nisi. &c. ex aqua & Sp. S. A. & 8. Ecce aqua quis prohibet baptizari. &c.* Vide meum *Antichristum* p. 3. q. 8.

II. HERESIARCH. I. Gnostici, teste *Irenaeo lib. 1. c. 18.* baptizabāt in nomine *Ignoti Patris, in Veritate Matris omnium, & in nomine descendentiis IESV.*

2. Cataphryges non baptizabant in nomine Pa. & Fil. & Sp. S.

3. Ariani; In nomine Patris, per Filium, in Sp. Sancto.

4. Eunomiani baptizabant in Domini mortem.

5. Graeci ita: *Baptizatur N. seruus Christi in nom. &c.* Damnantur in Conc. Lateran non ob suam formam ceu malam; sed quod nostrā baptizatos rebaptizabant.

LUTHERVS *I. de Capt. Baby. c. de bapt.* Ratus est baptismus, quibuscunque verbis detur, dummodo in nomine Domini non hominis detur. Imò quocunque nomine, etsi vel diaboli; modo suscipiatur in nomine Domini. COMMVNIS Luth. docet forma vsitata vtendum; at necessarium non esse. Sic & Cinglius, Brentius. &c. Vide in meo *Luthero-cal. p. 3. q. 20.*

PAPISTA. Forma baptismali Christo est insinuata, *Mat. 28.* Evidenter tamen doceri non posset verbatim, nisi esset declarata ab Ecclesiae Traditione. Qua nititur Conc. Trid. *sess. 7. Can. 2.* Consule meum *Antichristum* p. 3. q. 8. Et *Luthero-cal. p. 3. q. 20.*

QVÆSTIO V.

An Baptismus sit ad salutem necessarius, & quatenus?

HERESIARCH. I. PEXAGIANI, teste *Aug. 1. de her. c. 69.* negabant baptismum necessarium ad re-

missionem pec. ori. sed ad assuectionem regni caelorum filijs.

2. VVICLEFVS, teste *Vvalden. to. 2. c. 96.* Nec ad salutem esse necessarium.

ZVINGLIYS, Bucerus, CALVINVS, &c. negant vtrumque. Vide in *Luthero-cal. p. 3. q. 21.*

PAPISTA. Est: Non solum praecipit; sed & Medij necessitate. Ioan. 3. *Nisi quis renatus. &c.*

Hoc, similiaque, S. Traditio de naturalis Aquae necessitate semper intellexit, & intelligit. Nec Fidelium filij nascuntur Sancti, vt baptismō non egeant. hāc enim hāresin iam olim damnatam in Conc. Carthaginensi & Mileuitano testatur S. Aug. *ep. 90. & 92.*

Estō: dicantur nasci cum reatu peccati orig. inon tamen imputari eis, vt Sanctorum filijs:

1. Tales erant & Cayn, Cham, Esau. Hos tamen, *Roman. 8.* Deus odio habuit.

2. Deinde è fidelibus sancti nati, erunt omnes praedestinati: at hoc non est ergo nec illud; Aut si non sint praedestinati, ergo nec sancti nati fuerint, sed ab vtero reprobati; & sic fidelium esse filios nil iuuat.

Istud autem fundamentum eorum *Gen. 17. Ero Deus tuus, & Seminis tui;* vniuersale est, & absolutum, non conditionatum, *seminis tui*, sc. si praedestinati sunt.

3. Demum *Eph. 2. Omnes nascimur filij irae*, id est, culpae ac poenae obnoxij eramus nati; non sumus, quia iam abluti & sanctificati sumus. *Rom. 5. In quo omnes peccauerunt. 1. Cor. 15. Christus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt.*

QVÆ.

QVÆSTIO VI.

An baptizandi sint Infantes?

HÆRESIARCH. Anonymi extiterunt tempore Bernardi, i. fo teste ac refellente, *serm. 66. in Cant. & Epist. 140.* qui præfractè negabant.

Ex **LUTHERANO** factus **ANABAPTISTA** prius Balthasar Pacimontanus, anno 1527. ait *Ochlaus in Actis Lutheri*: negavit quemquam baptizandum ante ætatis annum XXX. Sed rogus eum hausit Viennæ. Contra scripsit Lutherus & Calvinus. &c. Vide *Luthero-caluin. p. 2. q. 23.*

PAPISTA. i. Mandatum est Domini, Mat. 19. *Sinite paruulos ad me venire; comprimis baptizandos.* Atque tamen si Anabaptistæ hic tricentur, *Domini humilitatem in statua pueri commendasse*, ut Augustinus loquitur; simul tamen indicavit, infantilem ætatem à cælorum regno haud esse alienam: *Talium enim, tum ætate, tum humilitate, est regnum cælorum, quales scilicet afferebant ad eum infantes.*

2. Orig. l. 5. in Rom. 6. *Ecclesia ab Apostolis TRADITIONEM accepit, etiam paruulis dare baptismum.*

Idem Aug. l. 4. de bap. c. 24. Et l. 1. de pec. mer. c. 26. ait, Pelagianos non ausos fuisse negare baptismum paruulorum; quod viderent nimis aperte pugnandū fuisse cum tota Ecclesia.

3. Ratio suppetit. Quia Infantes salui esse possunt: Mat. 19. *Talium est enim regnum cælorum.*

Sinamque peccati Adæ participes esse queunt; cur non & gratiæ Christi? Atqui extra Ecclesiam non est vlli salus; nam Mat. 12. *Qui non est mecum; contra me est.*

Vnde Cypr. l. de Vnit. Eccl. *Non habet Deum Patrem, qui non habet Ecclesiam matrem.*

Ergo intrent paruuli Ecclesiam oportet. Hoc, nisi per baptismum, facere nõ valent. *Quos enim, Rom. 8. prædestinauit, hos & vocauit, per Ecclesiam: quos vocauit, hos & iustificauit, per baptismum: quos iustificauit, hos & magnificauit, per regnum cælorum.*

Ita Act. 2. *Qui receperunt verbum, baptizati sunt, & apposite sunt anima circiter 3000.*

2. Ratio. Quo minus saluentur infantes baptismò, non est impedimentum.

1. Ex parte prohibitionis diuinæ; Nam Sacramentum pendet ex diuina Institutione.

2. Non à parte *Ministri*, qui tam infantem tingere, quam adultum potest.

3. Non à parte *suscipientis*: in quo adulto fides actualis requiritur: in paruulo non; quia non habens actualem auersionem voluntatis à Deo, non eget actuali conuersione ad Deum vt adultus: nec vltum liberi arbitrij habet, per quod actualiter operetur adhuc, vt adultus; cui dicit Augustinus: *Qui fecit te sine te: non saluabit te sine te.*

4. Non ex parte *Ecclesiæ* ius in baptizatum acquirentis: hæc enim adiuuat ad salutem multis modis.

QVÆSTIO VII.

An baptismus verè tollat peccata?

HÆRESIARCH. I. ORIGENISTÆ sub annum 393. exorti, damnati anno 398. in Conc. Alexandrino,

drino, negabant baptismo peccata tolli; sed regi duntaxat: teste S. Epiph. *har.* 64.

2. MASSALINI damnatam resuscitarunt; Sed damnatur & ipsi in Conc. Ori. tali anno 4. 7. Theodoro *l. 4. de fabulis har.* Alij eandem renouarunt sub annum 597. tempore S. Gregorii, ut ipse refert *lib. 9. epist.* 39.

LUTHERANI pariter ac CALVINIANI idem asserunt pernicaciter. V. Luthero. *c. p. 3. q. 25.*

PAPISTA. Baptismus stirpitus delet, tollitque peccata; teste multiplice Scriptura. Eph. 5. Mundans eam lauacro aquae in verbo vitae. Ezech. 36. Mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris.

2. Enimvero, 2. Cor. 6. *Quae societas luci ad tenebras? Quae participatio iustitiae cum iniquitate? Quae conuentio Christi ad Belial? Qui consensus Templi Domini cum idolo? Vos enim estis templum Dei uiui.*

At vero, Sap. 14. *Odio est Deo impius, & impietas eius.* Pl. 44. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem.*

Quare delet eam per lauacrum aquae in Verbo vitae.

QVÆSTIO VIII.

An baptismus reddat homines impeccabiles?

HÆRESIARCH. Dux hic olim hæreses.

I. IOVINIANI; teste Aug. *l. de her. c. 82.* Baptizatum esse impeccabilem: siq; peccet; non esse tinctum nisi aqua.

Quia, 1. Ioan. 3. *Omnis qui natus est ex Deo, peccatum non facit; quia semen ipsius in eo manet, & non potest peccare; quoniam ex Deo natus est.*

II. Anonymi tempore Augustini, ut ait *l. 21. Ciuit. c. 25.* docebant, baptizatos non posse damnari, etsi per diuinitimè uiuant: modo ab Ecclesia non desicerent.

LUTHERVS Posteriorem inuouauit errorè Priorem CALVINVS Iouinianizans.

Vide meum Luthero-caluin. *parte 3. quæstion. 26.*

PAPISTA. Damnata est utraque hæresis: ut Inimica verbo Dei: Refutataque iam olim ab Hier. & Augustino. Ipsaque eas refutat experientia; adeo multi verè credentes apostatarunt. Multi apostata resipiscunt, & quandoque reciduiuant, Proinde, *qui stat, uideat ne cadat.*

Nam, 1. Tim. 6. *Radix omnium malorum est cupiditas: quam quidam appetentes, errauerunt a fide.* Gal. 3. *O insensati Galatae, quis uos fascinauit non obedire Veritati: cuius curabat is benè. &c. Euacuati estis à Christo, qui in lege iustificamini: gratia excidistis. &c. Persuasio hac non est ex eo, qui uocat uos. Qui autem conturbat uos, portabit iudicium. Ecce gentem apostatricem.*

QVÆSTIO IX.

Baptismus Christi, & Ioannis an idem fuerint Sacramento & efficacia?

HÆRESIARCH. Petilianus Donatista, teste Heuersore eius S. Aug. *l. 2. contra literas Petiliani c. 32. 34. 37.* asseruit Vnum esse utriusque: quin tres Baptismos distinguebat, Ioannis in aqua, Christi in Spiritu, Paracleti in igne.

LUTHERANI & CALVINIANI, Luthero excepto, vnum utrumque fuisse uolunt. Vide in meo Luthero-cal. *p. 3. q. 31. 32.*

PAPISTA. Iustum anathema in Petilianistas uouos intorsit Conc. *Trid. sess. 7. Can. 1.*

Nec enim Ioannes baptizabat in nomine S. Trinitatis; quippe cuius ipse autor esset:

Sanctus Basilius orat. 13. de bapt. *Ioannes penitentia baptismum predicabat; Do-*

minus excellentius adoptionis filiorum: Initiatorum erat Ioannis baptisma; Christi, persectorium.

Illud à peccato auocabat; istud cum Deo coniungit, & familiarem reddit.

Tertul. lib. de bapt. humanum vocat, non caelestem.

Et baptisimus penitentiae erat quasi Candidatus sanctificationis.

Calvinus contemnit Patres: Kemnitius ait parui referre, esseque in medio relinquendam quaestionem.

DE CONFIRMATIONE.

QVÆSTIO X.

An sit Sacramentum Confirmationis?

HERESIARCHI. NOVATIANI sub annum 254. excoorti, damnati anno 255. 258. 259. 326. in cæteris, teste Theodoro lib. 3. hæret. fabularum ait: Penitentiam à suo conuentu arcent penitus; & ipsi, qui ab ipsis tinguntur, sacrum Chrisma non præbent.

Quocirca eos, qui ex hac heresi Corpori Ecclesie coniunguntur, benedicti Patris ungi iusserunt.

Causa sprete S. Christinatis erat, quia Nouatianus, ait Euseb. hist. l. 6. c. 33. decumbens æger baptizatus est, & postea ceremonias suppleti spreuit.

2. DONATISTAS item iniurij fuerunt in S. Christina: teste Optato lib. 2. contra Parmenianum.

3. Item & Ariani spreuerunt eum. Waldenses id plane exauctorarunt; teste Anea Syluio in hist. Boem.

4. Wicleffus similiter, non tam id respuit, quam negauit è Scriptura probari posse: arguitque Catholicos.

LUTHERVS in Capt. bab. cap. de Confirmatione, negat eam verum esse Sacramentum: posse tamen ait recipi pro ceremonia.

KEMNITIVS par. 2. Exam. pag. 320. præscribit circa eam lex, & ea extra Scripturam. Vide Luthero-ca. p. 3. q. 36.

CALVINVS similia.

PAPISTA. Verum, & proprie dictum est Sacramentum Confirmationis.

1. Teste Scriptura, in meo Antichristo p. 3. q. 16.

2. Testibus Papis primis, vt S. Clemente, lib. 3. Constit. cap. 10. 16. 17. S. Urbano epist. decretali, S. Cornelio Mart. S. Melchiade Mart. &c.

3. Sic antiquissima Concilia; vt Elbertinum Can. 38. Arelatense. & II. Laodicense, aliaque per varias orbis oras.

4. Consensus Patrum communis ac perpetuus.

QVÆSTIO XI.

Quis Confirmationis sit Minister?

HERESIARCH. VVICLEFFVS l. 4. Trialogi c. 14. cth. vel esse neget Sacramentum; tamen, si foret, non pertinere ad solos Episcopos.

LUTHERANVS Kemnitius p. 2. Exam. pag. 324.

CALVINVS Inst. 4. c. 19. §. 10. id ipsum cæteri omnes: præsertim, cum vix vllam Episcopos inter & presbyteros differentiam agnoscant. Vide Luthero-c. p. 2. q. 40.

PAPISTA. Ordinarius, est Episcopus; extraordinarius per dispensationem esse & Sacerdos potest, ex potestate, non Iurisdictionis; sed Ordinis sacerdotalis, cuius Character est signum patenti Conditionati, & inchoati.

1. Ratio illius: Quia Confirmatio est complementum & perfectio Baptismi; ideo par est, vt à primario Ministro detur